

Súhrnná správa o výsledku kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch územnej samosprávy na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2012.

Účelom kontrolnej akcie bolo overiť súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi pri hospodárení s verejnými prostriedkami a plnenie povinností pri hospodárení a nakladaní s majetkom územnej samosprávy na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov.

Predmetom kontroly bol rozpočet a jeho plnenie, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom a úroveň vnútorného kontrolného systému.

Kontroly boli vykonané v mesiacoch február – máj 2012 v nasledovných subjektoch územnej samosprávy:

obce - Malé Straciny, Turčok, Miloslavov, Nová Dedinka, Belža, Horňa, Zemplínsky Branč, Kamenín, Uhliská, Koprivnica, Ňagov, Domaniža, Pastuchov, Váhovce, Oravská Lesná, Podhradie, mestská časť Bratislava – Podunajské Biskupice (ďalej len „Podunajské Biskupice“), mesto - Vysoké Tatry, Petržalský domov seniorov, Divadlo Jonáša Záborského Prešov (ďalej len „DJZ Prešov“), Správa a údržba ciest Trnavského samosprávneho kraja (ďalej len „SÚC TSK“)

za kontrolované obdobie 2010, 2011 a súvisiace obdobia v nadväznosti na doručené informácie o kontrolovaných subjektoch.

Počas výkonu kontrol bolo zistené:

Z celkového počtu 21 kontrolovaných subjektov bolo 16 obcí, jedna mestská časť, jedno mesto, jedna rozpočtová organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti hlavného mesta, jedna rozpočtová organizácia a jedna príspevková organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti vyššieho územného celku.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Prehľad kontrolovaných subjektov podľa krajov je uvedený v tabuľke č. 1:

Tabuľka č. 1

Por. č.	Kraj	Kontrolovaný subjekt	Počet obyvateľov k 31.12.2010
1.	Banskobystrický	Malé Straciny	149
2.	Banskobystrický	Turčok	260
3.	Bratislavský	Miloslavov	1 790
4.	Bratislavský	Nová Dedinka	2 020
5.	Bratislavský	Podunajské Biskupice	21 417
6.	Bratislavský	Petržalský domov seniorov	-
7.	Košický	Belža	369
8.	Košický	Horná	384
9.	Košický	Zemplínsky Branč	477
10.	Nitriansky	Kamenín	1 509
11.	Nitriansky	Uhliská	212
12.	Prešovský	Koprivnica	692
13.	Prešovský	Ňagov	420
14.	Prešovský	Vysoké Tatry	4 416
15.	Prešovský	DJZ Prešov	-
16.	Trenčiansky	Domaniža	1 506
17.	Trnavský	Pastuchov	1 001
18.	Trnavský	Váhovce	2 114
19.	Trnavský	SÚC TSK	-
20.	Žilinský	Podhradie	321
21.	Žilinský	Oravská Lesná	3 281

Rozpočet a jeho plnenie, záverečný účet, účtovná závierka

Kontrolou bolo zistené, že v roku 2010 boli rozpočtové príjmy kontrolovaných subjektov v celkovej sume 26 219 090 eur a čerpanie výdavkov bolo vykázané v sume 32 193 159 eur. V roku 2011 boli rozpočtové príjmy kontrolovaných subjektov v celkovej sume 33 764 051 eur a čerpanie výdavkov bolo v sume 39 578 719 eur.

Plnenie príjmovej a čerpanie výdavkovej časti rozpočtov jednotlivých kontrolovaných subjektov za roky 2010 a 2011 je uvedené v tabuľke č. 2:

Tabuľka č. 2

v eur

Rekapitulácia plnenia príjmov a čerpania výdavkov rozpočtov za rok 2010 a 2011					
p. č.	Kontrolované subjekty	príjmy rozpočtu 2010	výdavky rozpočtu 2010	príjmy rozpočtu 2011	výdavky rozpočtu 2011
1.	Malé Straciny	68 908	68 823	61 212	56 261
2.	Turčok	156 861	156 833	155 272	153 434
3.	Miloslavov	852 741	826 792	675 323	661 400
4.	Nová Dedinka	1 192 079	1 169 415	1 805 146	1 772 406
5.	Podunajské Biskupice	5 818 663	5 789 476	7 267 109	6 688 387
6.	Petržalský domov seniorov*	92 939	499 912	103 753	1 066 110
7.	Belža	73 845	73 845	69 795	67 583
8.	Horňa	539 725	358 650	71 139	66 716
9.	Zemplínsky Branč	301 151	298 523	306 233	304 501
10.	Kamenín	1 113 533	1 113 156	789 501	764 267
11.	Uhliská**	-	-	64 350	63 724
12.	Koprivnica	259 294	236 739	514 247	487 066
13.	Ňagov	217 960	208 856	241 852	223 698
14.	Vysoké Tatry	6 405 996	6 396 424	7 965 204	7 621 799
15.	DJZ Prešov***	2 643 035	2 603 945	3 041 093	2 941 584
16.	Domaniža	1 581 199	1 553 013	1 318 098	1 268 348
17.	Pastuchov	486 461	468 993	589 891	549 269
18.	Váhovce	1 236 223	1 236 223	1 004 982	1 004 982
19.	SÚC TSK****	1 229 135	7 186 145	5 756 989	11 929 341
20.	Oravská Lesná	1 413 373	1 411 426	1 712 350	1 637 335
21.	Podhradie	535 969	535 970	250 512	250 508
	Spolu	26 219 090	32 193 159	33 764 051	39 578 719

Poznámka:

* Petržalský domov seniorov Bratislava – rozpočtová organizácia hlavného mesta,

** Uhliská – absencia dokladov za rok 2010

*** Divadlo Jonáša Záborského Prešov – príspevková organizácia Prešovského samosprávneho kraja.

Namiesto príjmov a výdavkov sú uvedené údaje o výnosoch a nákladoch.

**** Správa a údržba TSK – rozpočtová organizácia Trnavského samosprávneho kraja.

V procese zostavenia rozpočtu, jeho schvaľovania, vykonávania zmien a sledovania rozpočtu počas rozpočtového roka bolo zistené, že kontrolované subjekty nepostupovali v súlade s pravidlami rozpočtového procesu, určenými najmä zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. V rozpočtovom procese sa najčastejšie vyskytovali nasledovné nedostatky:

- obec nemala schválený viacročný rozpočet vrátane programov obce („programový rozpočet“), programový rozpočet nebol zostavený minimálne na tri rozpočtové roky, resp. nebol zostavený vôbec, rozpočet neobsahoval zámery a ciele a ukazovatele výkonnosti, ktoré budú obce realizovať z výdavkov rozpočtu obce („program obce“), (Belža, Domaniža, Ňagov, Oravská Lesná, Turčok, Malé Straciny, Nová Dedinka, Uhliská),
- rozpočet nebol členený na bežné príjmy a bežné výdavky, kapitálové príjmy a kapitálové výdavky a finančné operácie (Malé Straciny, Ňagov, Oravská Lesná, Turčok, Uhliská),
- nezúčtovanie rozpočtových príjmov a rozpočtových výdavkov uskutočnených počas rozpočtového provizória s rozpočtom obce po jeho schválení (Belža, Oravská Lesná, Zemplínsky Branč),
- nerozpísanie výdavkov rozpočtu na programy obce, resp. na rozpočtové a príspevkové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce (Horná, Koprivnica, Váhovce, Turčok),
- absencia hodnotenia plnenia programov a monitorovania merateľných ukazovateľov, resp. absencia kontroly hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami (Domaniža, Horná, Koprivnica, Malé Straciny, Oravská Lesná, Podhradie, Turčok, Váhovce, Zemplínsky Branč, Oravská Lesná),
- nesledovanie vývoja hospodárenia a nevykonanie úpravy rozpočtu v priebehu rozpočtového roka v prípade potreby (Malé Straciny, Ňagov, Oravská Lesná, Podhradie, Turčok, Váhovce, Zemplínsky Branč, Vysoké Tatry, Oravská Lesná),
- vykonanie zmien rozpočtu počas roka bez rozpočtových opatrení schválených obecným/miestnym zastupiteľstvom (Belža, Miloslavov, Turčok, Domaniža, Kamenín, Podunajské Biskupice, Ňagov, Turčok, Váhovce, Zemplínsky Branč, Malé Straciny),
- absencia operatívnej evidencie o všetkých rozpočtových opatreniach vykonaných v priebehu rozpočtového roka (Koprivnica, Ňagov, Nová Dedinka, Podhradie, Váhovce).

V rozpočtovom procese obcí bolo zistené aj porušenie zákona o obecnom zriadení tým, že rozpočet nebol zverejnený spôsobom v obci obvyklým (Koprivnica, Malé Straciny, Uhliská).

Záverečný účet

Pri zostavovaní a schvaľovaní záverečného účtu jednotlivých obcí bolo taktiež zistené nedodržiavanie zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Zistené nedostatky sa týkali najmä nasledovných oblastí:

- nesprávne vyčíslenie výsledku rozpočtového hospodárenia, resp. zarátanie finančných operácií medzi príjmy a výdavky obce, subjekty nerozhodli o spôsobe vysporiadania prebytku hospodárenia v rámci prerokovania záverečného účtu za príslušný rok (Horná, Podunajské Biskupice, Nová Dedinka, Turčok, Belža, Koprivnica, Malé Straciny, Ňagov, Nová Dedinka, Oravská Lesná, Podhradie, Zemplínsky Branč),

- záverečný účet neobsahoval zákonom stanovené položky, napr. hodnotenie plnenia programov obce, údaje o plnení rozpočtu v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie, hodnotiacu správu (Horňa, Kamenín, Koprivnica, Podunajské Biskupice, Malé Straciny, Ňagov, Oravská Lesná, Podhradie, Turčok, Zemplínsky Branč,
- návrh záverečného účtu nebol predložený pred jeho schválením na verejnú diskusiu (Koprivnica, Malé Straciny, Zemplínsky Branč),
- prerokovanie záverečného účtu nebolo uzatvorené jedným zo stanovených výrokov (Belža, Koprivnica, Malé Straciny, Ňagov, Turčok, Zemplínsky Branč),
- návrh záverečného účtu obce nebol prerokovaný najneskôr do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka (Belža, Oravská Lesná, Turčok).

Účtovná zvierka

Kontrolu zostavenia účtovnej zvierky, jej náležitostí a povinnosti overenia účtovnej zvierky audítormi boli zistené aj prípady, keď účtovná zvierka za rok 2010 nebola overená audítormi, čím došlo k porušeniu zákona o účtovníctve (Domaniža, Horňa, Malé Straciny, Váhovce, Zemplínsky Branč). Zároveň došlo k porušeniu zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Vo viacerých prípadoch bolo zistené, že nebola vyhotovená výročná správa, resp. nebol overený súlad výročnej správy s účtovnou zvierkou audítormi (Horňa, Malé Straciny, Oravská Lesná, Turčok, Zemplínsky Branč).

Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom

Hospodárenie s verejnými prostriedkami u vybraných položiek

V oblasti hospodárenia s verejnými prostriedkami bolo vykonanými kontrolami zistené najmä nedodržiavanie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, dôsledkom čoho bolo porušenie finančnej disciplíny. Išlo najmä o nehospodárne použitie finančných prostriedkov, použitie finančných prostriedkov v rozpore s ich stanoveným účelom, použitie verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia, umožnenie bezdôvodného obohatenia ziskom finančného prospechu z verejných prostriedkov, nedodržanie stanoveného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami a poskytnutie preddavkov v rozpore so zákonom.

Porušenie finančnej disciplíny z jednotlivých kontrol bolo zistené v sume 170,8 tis. eur, z toho:

- poskytnutie alebo použitie verejných prostriedkov v rozpore s určeným účelom bolo celkom v sume 23,2 tis. eur, napr. v týchto prípadoch: nedodržanie účelu pri použití finančných prostriedkov na obstaranie hmotného majetku v troch prípadoch v sume 9,4 tis. eur (Belža, Horňa, Petržalský domov seniorov), použitie finančných prostriedkov v sume 4,5 tis. eur na iný účel ako boli v rozpočte schválené (Kamenín), použitie darovaných finančných prostriedkov v rozpore so stanoveným účelom celkom v sume 8,6 tis. eur (Vysoké Tatry),
- poskytnutie alebo použitie verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia bolo celkom v sume 33,0 tis. eur, napr. v týchto prípadoch: vyplatenie stravných lístkov štatutárnemu zástupcovi obce aj napriek tomu, že verejná funkcia nebola vykonávaná v pracovnom pomere celkom v sume 1,53 tis. eur (Belža, Zemplínsky Branč), vyplatenie cestovných náhrad hlavnému kontrolórovi nad rámec pracovnej zmluvy v sume 0,45 tis. eur (Belža),

úhrada sprostredkovateľovi predaja pozemkov pred ukončením prebiehajúcej obchodnej verejnej súťaže v sume 9,47 tis. eur, poskytnutie dotácií z rozpočtu obce bez príslušného VZN a schválenia obecným zastupiteľstvom celkom v sume 16,9 tis. eur, vyplatenie paušálnej náhrady na cestovné starostovi obce bez schválenia obecným zastupiteľstvom v sume 1,8 tis. eur, vyplatenie odmien hlavnej kontrolórke bez schválenia obecným zastupiteľstvom v sume 0,49 tis. eur, vyplatenie odmien v rámci nesprávne určeného funkčného platu zamestnankyni obce v sume 1,7 tis. eur (Kamenín),

- umožnenie bezdôvodného obohatenia získaním finančného prospechu z verejných prostriedkov bolo celkom v sume 28,0 tis. eur, napr. v týchto prípadoch: úhrada za služby bez plnenia zo strany dodávateľa v sume 20,5 tis. eur, úhrada občianskemu združeniu bez dokladovania účelu použitia finančných prostriedkov v sume 6,5 tis. eur (Kamenín),
- nehospodárne, neefektívne a neúčinné vynakladanie verejných prostriedkov bolo celkom v sume 23,8 tis. eur, napr. v nasledovných prípadoch: vyplatenie odmien zástupkyňi starostu obce v rozpore so zákonom v sume 0,66 tis. eur (Belža), úhrada nad rámec reprezentačných výdavkov v sume 0,7 tis. eur, úhrada za úpravu komunikácií, ktorá nebola zmluvne dohodnutá v sume 8,17 tis. eur (DJZ Prešov), vyplatenie odmeny zástupcovi starostu bez stanovenia okruhu úkonov a činností, ktoré mal vykonávať v sume 1,55 tis. eur (Horňa), nákup pohonných hmôt do motorovej kosačky a píly bez zdokladovania ich spotreby a použitia majetku v sume 4,3 tis. eur, oprava nehnuteľnosti v sume 3,2 tis. eur, ktorá bola neskôr prevedená na iných vlastníkov (Kamenín), úhrada ročného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v sume 0,44 tis. eur za vozidlo, ktoré nemalo pridelené evidenčné číslo vozidla a bolo vyradené z prevádzky, zakúpenie alkoholických nápojov z reprezentačných výdavkov v sume 0,78 tis. eur bez preukázania ich potreby pre kultúrne, resp. spoločenské podujatia v obci (Ňagov), nákup pohonných hmôt bez preukázania vyúčtovania ich spotreby, bez preukázania vykonaných jazd motorovým vozidlom, resp. ich použitia do osobného motorového vozidla a motorovej kosačky celkom v sume 3,22 tis. eur (Koprivnica, Ňagov, Zemplínsky Branč),
- nedodržanie ustanoveného alebo určeného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami bolo celkom v sume 28,0 tis. eur, napr. v týchto prípadoch: schválenie a vyplatenie mesačnej odmeny pre starostu vopred - za budúci výkon v sume 3,33 tis. eur, vyplatenie vyššieho platu starostovi nad zákonom stanovený nárok v sume 1,6 tis. eur (Zemplínsky Branč),
- poskytnutie preddavku v rozpore so zákonom, bez zmluvnej dohody, resp. finančné nevysporiadanie preddavku bolo celkom v sume 34,8 tis. eur, napr. v týchto prípadoch: poskytnutie preddavku v rozpore so zákonom v sume 3,83 tis. eur (Domaníža, Koprivnica, Ňagov), poskytnuté preddavky v sume 6,43 tis. v dvoch prípadoch neboli finančne vysporiadané do troch mesiacov (Vysoké Tatry), poskytnuté preddavky v sume 23,79 tis. eur v dvoch prípadoch neboli finančne vysporiadané do konca rozpočtového roka (Podhradie, Vysoké Tatry).

Okrem porušenia finančnej disciplíny boli zistené aj ďalšie porušenia zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, najmä nesprávne triedenie výdavkov v týchto prípadoch: Belža, Domaníža, Koprivnica, Podunajské Biskupice, Ňagov, Nová Dedinka, Petržalský domov seniorov, Uhľiská, Vysoké Tatry, Oravská Lesná, pri ktorom bol zároveň porušený aj zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V rámci hospodárenia s verejnými prostriedkami ďalšie kontrolné zistenia týkajúce sa rozpočtových pravidiel územnej samosprávy boli nasledovné, napr.:

- darované finančné prostriedky neboli použité na stanovený účel v sume 0,7 tis. eur (Vysoké Tatry),
- dotácie z rozpočtu obce boli poskytnuté bez schválenia obecným zastupiteľstvom a bez príslušného všeobecne záväzného nariadenia, resp. poskytnuté dotácie neboli zúčtované s rozpočtom obce do konca rozpočtového roka (Domaniža, Kamenín),
- nesledovanie výnosov a nákladov z podnikateľskej činnosti na samostatnom mimorozpočtovom účte (Malé Straciny, Uhliská).

Kontrolou hospodárenia s verejnými prostriedkami, okrem zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, boli vo viacerých prípadoch, resp. vo väčšine kontrolovaných subjektov zistené aj porušenia ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä zákona o účtovníctve, zákona o verejnom obstarávaní, Zákonníka práce a zákona o obecnom zriadení.

Dodržiavanie zákona o účtovníctve

Opakujúcim sa nedostatkom v oblasti účtovníctva bolo nedodržanie záväzných postupov účtovania vydaných Opatrením ministerstva financií (ďalej len „postupy účtovania“), nedodržiavanie povinností viesť účtovníctvo správne a preukázateľne, neocenenie majetku, ako aj nevykonanie inventarizácie majetku a záväzkov v zmysle zákona o účtovníctve.

Nedodržanie postupov účtovania, ako aj nesprávne, neúplné a nepreukázateľné vedenia účtovníctva bolo zistené v týchto prípadoch, napr.:

- účtovanie o majetku, ku ktorému obec už nemala vlastnícke právo, nevytvorenie opravnej položky k pohľadávkam po lehote splatnosti (Domaniža), nezaúčtovanie pohľadávky voči zamestnancovi (Kamenín), zaúčtovanie projektovej dokumentácie na nesprávny účet (Koprivnica), nesprávne účtovanie o vzniku záväzku (Podunajské Biskupice), evidovanie dlhodobého hmotného majetku, ktorý bol zaradený do užívania, na účte 042 - Obstaranie DHM (Malé Straciny, Turčok), nesprávne účtovanie pri poskytnutí preddavku, nezaradenie obstaraného majetku do používania po právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia (Ňagov), nesprávne účtovanie o výdavku na technické zhodnotenie majetku (Petržalský domov seniorov, Turčok, Oravská Lesná), nesprávne účtovanie pri vyradení majetku, pri poskytnutých preddavkoch, účtovanie nákladov budúcich období do bežného roka, nezaúčtovanie rezerv (Vysoké Tatry),
- nesprávne účtovanie o nepeňažnom vklade mesta do obchodnej spoločnosti (Vysoké Tatry), nadhodnotenie aktív a chybné vykazovanie úbytku majetku (Belža), účtovné záznamy nespĺňali podmienku preukázateľnosti (Kamenín, SÚC TSK), neevidovanie a neocenenie dvoch budov v účtovníctve (Koprivnica), neúčtovanie o úbytku majetku (Nová dedinka), neúplnosť účtovných dokladov, ktorými subjekt preukazoval výdavky na prepravu (SÚC TSK), chýbajúce účtovné doklady a účtovná závierka (Uhliská), chýbajúci súpis vykonaných prác pri faktúre (Váhovce), nezaúčtovanie všetkých účtovných prípadov v účtovných knihách (Turčok), výdavkové pokladničné doklady neboli podložené preukázateľným dokladom, chýbajúci súpis vykonaných prác pri faktúre (Domaniža), nákup PHM bez dokladovania ich použitia, resp. bez vyúčtovania a preukázania ich spotreby (Koprivnica, Ňagov, Zemplínsky Branč),

nezabezpečenie preukázateľných účtovných záznamov pri opravách účtovných dokladov (Vysoké Tatry).

Príklady nesprávne vykonanej inventarizácie majetku a záväzkov:

- nedodržanie zákonného postupu pri inventarizácii majetku a záväzkov (Belža, Domaniža, Horňa, Kamenín, Podunajské Biskupice, Malé Straciny, Ňagov, Nová Dedinka, SÚC TSK, Turčok, Uhliská, Váhovce, Vysoké Tatry),
- nevykonanie inventarizácie peňažných prostriedkov v hotovosti alebo cenín (Ňagov, SÚC TSK, Turčok),
- nevykonanie dokladovej inventúry (Vysoké Tatry),
- inventúrne súpisy neobsahovali predpísané náležitosti podľa zákona, resp. v niektorých prípadoch neboli inventúrne súpisy vypracované vôbec (DJZ Prešov, Domaniža, Koprivnica, Podunajské Biskupice, Ňagov, Nová Dedinka, Petržalský domov seniorov, Turčok, Vysoké Tatry),
- inventarizačný zápis neobsahoval všetky náležitosti podľa zákona, neobsahoval výsledky porovnávania skutočného stavu majetku s účtovným stavom, resp. z inventarizácie nebol vypracovaný inventarizačný zápis (Kamenín, Podunajské Biskupice, Ňagov, SÚC TSK, Turčok).

Vo viacerých prípadoch bolo taktiež zistené, že subjekty neocenili majetok podľa zákona o účtovníctve, napr. majetok nebol ocenený ku dňu účtovného prípadu, alebo bezodplatne získaný majetok nebol ocenený reprodukčnou obstarávacou cenou (Horňa, Ňagov, Turčok, Malé Straciny, Vysoké Tatry).

Dodržiavanie zákona o verejnom obstarávaní

Kontrolou dokumentácie z verejného obstarávania zákaziek na dodanie tovaru, na poskytnutie služieb a na uskutočnenie stavebných prác bolo zistené, že kontrolované subjekty v niektorých prípadoch neuplatňovali postupy podľa zákona o verejnom obstarávaní, napr.:

- finančné limity pri zadávaní zákaziek s nízkou hodnotou boli určené v internej smernici v rozpore so zákonom (Koprivnica, Zemplínsky Branč),
- nestanovenie predpokladanej hodnoty zákazky (Koprivnica, Ňagov),
- subjekty nepostupovali podľa zákona, resp. nevykonali verejné obstarávanie (Belža vo viacerých prípadoch, DJZ Prešov, Petržalský domov seniorov, Zemplínsky Branč),
- rozdelenie zákazky na dve samostatné zákazky s nízkou hodnotou s cieľom vyhnúť sa použitiu postupov zadávania zákazky podľa tohto zákona (SÚC TSK).

Nedostatky sa vyskytovali aj pri ďalších zákonných povinnostiach, napr. tým, že subjekt nezaslal zápisnicu z otvárania ponúk uchádzačom, ktorí predložili ponuky (Pastuchov), z vyhodnotenia ponúk nebola vyhotovená zápisnica (Belža), zmluva s víťazným uchádzačom bola uzavretá po lehote viazanosti ponúk (Pastuchov), z rokovacieho konania nebola vypracovaná zápisnica (Belža).

Dodržiavanie pracovnoprávných predpisov

Kontrolou dohôd uzatvorených mimo pracovného pomeru sa vyskytovali najčastejšie tieto porušenia Zákonníka práce:

- dohody o vykonaní práce nemali vymedzený výsledok práce, chýbajúca evidencia uzatvorených dohôd (Domaniža), dohody boli uzatvorené na činnosti, ktoré mali byť vykonávané v rámci pracovného pomeru (Váhovce),
- uzatvorenie dohody, ktorej finančné plnenie bolo priaznivejšie ako u zamestnanca v riadnom pracovnom pomere, chýbajúca evidencia pracovného času zamestnancov na základe uzatvorených dohôd (Váhovce),
- dohody o vykonaní práce neobsahovali všetky povinné náležitosti podľa Zákonníka práce (Belža, Domaniža, Kamenín, Uhliská),
- vykonávanie zárobkovej činnosti zamestnanca, ktorá bola zhodná s predmetom činnosti zamestnávateľa, bez jeho predchádzajúceho súhlasu (DJZ Prešov).

Okrem uvedeného bolo zistené, že odmeny zamestnancom boli vyplatené bez písomného zdôvodnenia, čím došlo k porušeniu zákona o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme (Belža, Kamenín). V jednom prípade bola uznesením obecného zastupiteľstva schválená mesačná odmena pre starostu vo výške 20 % základného platu vopred - za budúci výkon, čo bolo v rozpore so zákonom o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí. V jednom prípade obec zaradila referentky v príbuzenskom vzťahu tak, aby jedna podliehala pokladničnej resp. účtovnej kontrole druhej, čo bolo v rozpore so zákonom o výkone práce vo verejnom záujme (Zemplínsky Branč).

Dodržiavanie zákona o obecnom zriadení

Kontrolou činnosti jednotlivých orgánov obcí v súvislosti s hospodárením s verejnými prostriedkami sa vyskytovali napr. nasledovné nedostatky:

- schválenie odmeny hlavnej kontrolórke starostom obce, bez schválenia obecným zastupiteľstvom (Kamenín),
- mesto neschválilo zmenu majetkovej účasti v obchodnej spoločnosti uznesením (Vysoké Tatry),
- v dvoch prípadoch uznesenia obecného zastupiteľstva neboli podpísané starostom obce (Zemplínsky Branč),
- obec pri hospodárení s finančnými prostriedkami nedodržiavala všeobecne záväzné právne predpisy, ako aj interné smernice obce, starosta obce pri výkone svojej funkcie nehospodáril s majetkom obce v prospech rozvoja obce a jej občanov, majetok obce nezveľadľoval a uprednostňoval osobné záujmy pred záujmami obce (Kamenín),
- obec neuzavrela zmluvu s inou obcou o vzájomnej spolupráci na účel uskutočnenia konkrétnej činnosti, ktorú mesačne fakturovala (Zemplínsky Branč).

Dodržiavanie povinností správcu miestnych daní a poplatkov

V činnosti obcí ako správcov miestnych daní a poplatkov boli zistené nedostatky, ktoré súviseli s nedostatočným uplatňovaním zákona o správe daní a poplatkov a zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Konanie v rozpore so zákonom o správe daní a poplatkov, napr:

- nepreukázanie doručenia platobného výmeru (Kamenín, Uhliská),
- výrok rozhodnutia platobného výmeru nebol v súlade so zákonom (Zemplínsky Branč),

- nevyznačenie právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia na platobných výmeroch (Kamenín, Miloslavov, Uhliská),
- nekonanie vo veci vymáhania daňového nedoplatku (Belža),
- správca dane nezačal daňové exekučné konanie na majetok daňového dlžníka (Belža).

V niektorých prípadoch neboli dodržané ani ustanovenia zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku, napr.:

- pri výpočte dane zo stavieb obec nepostupovala podľa zákona (Zemplínsky Branč),
- daňové priznania neobsahovali vznik a zánik daňovej povinnosti (Miloslavov),
- na daňových priznaniach chýbal podpis daňovníka (Uhliská),
- schválenie všeobecne záväzného nariadenia o miestnej dani s účinnosťou v priebehu zdaňovacieho obdobia - od marca a nie od 1. januára zdaňovacieho obdobia (Uhliská).

Správnosť evidencie majetku a nakladanie s majetkom u vybraných položiek

Kontrolou evidencie majetku, resp. nakladania s majetkom v jednotlivých kontrolovaných subjektoch boli zistené nedostatky týkajúce sa najmä neplnenia si povinností vyplývajúcich zo zákona o majetku obcí, napr. v prípadoch keď obec:

- prenechala majetok do užívania bez zmluvného vzťahu (Horňa, Zemplínsky Branč),
- nepoužila všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi, napr. uplatnenie pohľadávok obce, nevymáhanie zmluvne dohodnutej pokuty za oneskorenú úhradu nájomného, subjekt nevykonala opatrenia na zabezpečenie hospodárnosti vynakladaných prostriedkov za verejnoprospešné služby v dôsledku čoho došlo k zníženiu majetkového vkladu subjektu do obchodnej spoločnosti, na vysporiadanie záväzkov boli použité príjmy z predaja majetku a dividendy získané od obchodnej spoločnosti, subjekt nezabezpečil ochranu prenajatého majetku (Belža, Domaniža, Koprivnica, Horňa, Kamenín, Vysoké Tatry),
- neevidovala majetok v účtovníctve podľa zákona o účtovníctve, napr. pozemky a budovy zapísané na liste vlastníctva, neúčtovanie o prírastkoch a úbytkoch majetku (Domaniža, Horňa, Kamenín, Koprivnica, Malé Straciny, Ňagov, Nová Dedinka, Turčok, Uhliská, Vysoké Tatry),
- nemala určené Zásady hospodárenia s majetkom obce (Malé Straciny, Uhliská),
- nezverejnila zámer prenajať alebo predáť pozemky obce na svojej úradnej tabuli a internetovej stránke, z dôvodu akceptovania najvýhodnejšej ponuky, nezverejnenie lehoty na doručenie ponúk záujemcov (Domaniža, Kamenín),
- predala obecný majetok (pozemok) poslancovi obecného zastupiteľstva (Uhliská),
- predala obecný pozemok bez schválenia obecným zastupiteľstvom (Domaniža).

V jednom prípade bolo pri nakladaní s majetkom zistené aj nedodržania zákona o majetku vyšších územných celkov tým, že kontrolovaný subjekt prenajal časť služobného parkoviska o výmere 90 m² za nízku cenu ročného nájmu – celkom v sume 338 eur (DJZ Prešov).

Pri nakladaní s majetkom boli zistené porušenia aj ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, napr.:

- katastrálneho zákona tým, že obec mala neaktuálne údaje na liste vlastníctva, kde nebol zapísaný majetok v užívaní a zmeny údajov o stavbe neboli nahlásené správe katastra (Turčok, Horňa),
- stavebného zákona tým, že obec užívala stavby bez platného kolaudačného rozhodnutia (Horňa).
- zákona o nájme a podnájme nebytových priestorov a Občianskeho zákonníka tým, že zásady hospodárenia a nakladania s majetkom mesta umožňovali bezplatný prenájom nebytových priestorov (Vysoké Tatry).

Úroveň vnútorného kontrolného systému

Vnútorný kontrolný systém jednotlivých subjektov bol preverený najmä z hľadiska dodržiavania postupov finančného riadenia podľa zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, ako aj dodržiavania povinností hlavných kontrolórov obcí podľa zákona o obecnom zriadení. Kontrolou úrovne a účinnosti vnútorného kontrolného systému sa najčastejšie vyskytovali tieto nedostatky, napr.:

Zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite

- nevykonanie predbežnej finančnej kontroly, resp. jej formálne vykonanie, alebo vykonanie predbežnej finančnej kontroly v rozpore so zákonom (Belža, DJZ Prešov, Domaniža, Horňa, Kamenín, Podunajské Biskupice, Malé Straciny, Ňagov, SÚC TSK, Turčok, Uhliská, Váhovce, Vysoké Tatry, Zemplínsky Branč, Oravská Lesná, Podhradie),
- hlavný kontrolór nevypracoval z vykonaných kontrol správy, resp. záznamy. Vyhotovenie záznamov miesto správ bolo aj v prípade zistených nedostatkov (Domaniža, Miloslavov, Pastuchov, Váhovce, Turčok),
- výstupy z vykonaných kontrol boli v rozpore so zákonom, napr. kontroly, ktorými neboli zistené nedostatky boli ukončené správou z následnej finančnej kontroly, podpísanou zápisnicou o prerokovaní správy, ktorá sa vypracováva ak boli kontrolou zistené nedostatky. Vo viacerých prípadoch vypracované záznamy z následnej finančnej kontroly neobsahovali predpísané náležitosti a nemali vypovedaciu schopnosť (Podunajské Biskupice, Miloslavov, Nová Dedinka, Pastuchov, Oravská Lesná, Podhradie, Koprivnica).

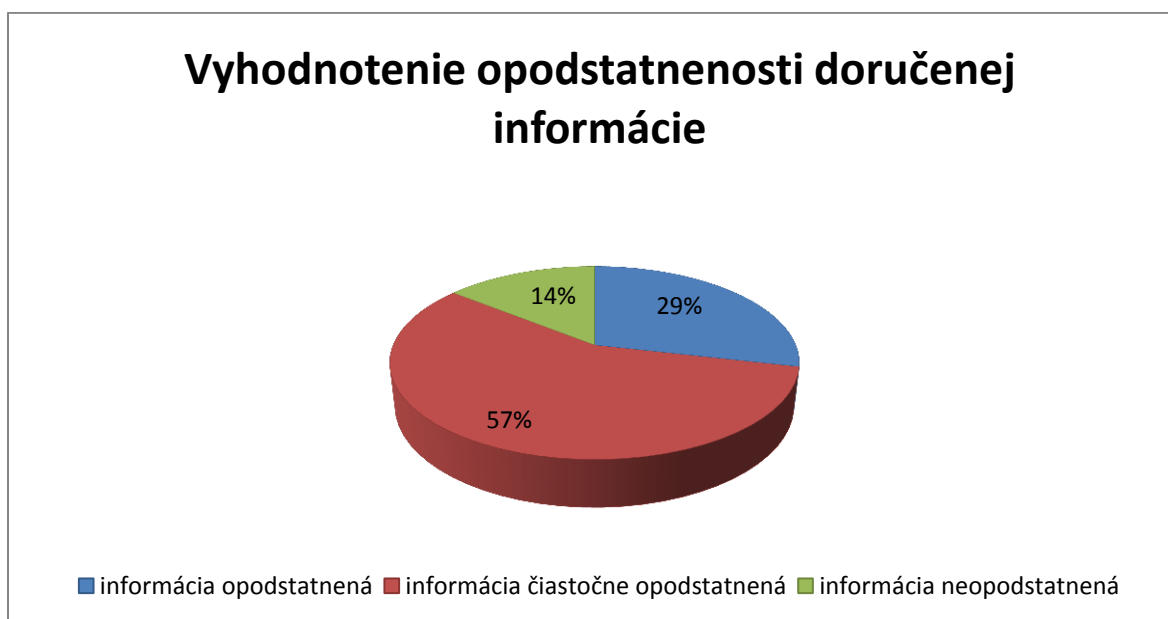
Zákon o obecnom zriadení

- uzatvorenie dohôd mimo pracovného pomeru s hlavným kontrolórom, čím kontrolná činnosť hlavného kontrolóra nebola vykonávaná nezávisle a nestranne (Belža),
- neuzatvorenie pracovnej zmluvy s hlavným kontrolórom (Ňagov),
- hlavný kontrolór nevykonával žiadnu kontrolnú činnosť (Váhovce),
- hlavný kontrolór nedodrжал rozsah kontrolnej činnosti schválený v pláne kontrolnej činnosti (Oravská Lesná, Podhradie),
- nezverejnenie plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra spôsobom v obci obvyklým najmenej 15 dní pred jeho prerokovaním v zastupiteľstve (Belža, Horňa, Kamenín, Miloslavov, Turčok, Váhovce),
- nevypracovanie odborného stanoviska hlavným kontrolórom k návrhu rozpočtu obce a k návrhu záverečného účtu obce (Horňa, Kamenín, Váhovce, Ňagov, Turčok),

- hlavný kontrolór nepredkladal správy o výsledkoch kontroly priamo obecnému zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí (Belža, Horňa, Kamenín, Miloslavov, Nová Dedinka, Turčok, Váhovce),
- hlavný kontrolór nepredkladal obecnému zastupiteľstvu najmenej raz ročne správu o kontrolnej činnosti (Horňa, Kamenín, Podunajské Biskupice, Turčok, Oravská Lesná, Podhradie).

Vyhodnotenie opodstatnenosti doručených informácií

Z celkového počtu 21 vykonaných kontrol bola v 18 prípadoch preukázaná minimálne jedna doručená informácia ako opodstatnená (86 %). Z toho v šiestich prípadoch bola doručená informácia vyhodnotená ako opodstatnená (29 %) a v dvanástich prípadoch bola doručená informácia vyhodnotená ako čiastočne opodstatnená (57 %). V troch prípadoch nebola kontrolou preukázaná opodstatnenosť doručenej informácie (14 %).

Zhrnutie

Jednotlivé kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch územnej samosprávy na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov preukázali porušenia viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov.

Výber subjektov na kontrolu podliehal internému vyhodnoteniu jednotlivých doručených informácií viacerými útvarmi Úradu a boli pri ňom zohľadnené viaceré kritériá, predovšetkým závažnosť doručených informácií z pohľadu dopadu na hospodárenie subjektu a možný škodlivý následok, viacnásobné a opakované podnety na ten istý subjekt, odporúčania a podnety na kontrolu od iných kontrolných orgánov, resp. od orgánov činných v trestnom konaní.

Výsledky kontrol poukázali na nedostatky v každej z preverovaných oblastí, t. j. rozpočtu a jeho plnenia, hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom a úrovne vnútorného kontrolného systému, čím došlo k porušeniu viacerých zákonov, najmä zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákona o obecnom zriadení, zákona o účtovníctve, zákona o majetku obcí, zákona o verejnom obstarávaní. Z každej kontroly bol vypracovaný protokol o výsledku kontroly z toho dôvodu, že v každom kontrolovanom subjekte boli zistené určité nedostatky. Z celkového počtu 21 vykonaných kontrol bola v 18 prípadoch preukázaná minimálne jedna doručená informácia ako opodstatnená.

V oblasti rozpočtového procesu a pri zostavovaní a schvaľovaní záverečných účtov jednotlivých obcí bolo zistené porušenie zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy tým, že subjekty nesledovali vývoj hospodárenia v priebehu rozpočtového roka, vykonali zmeny rozpočtu bez schválenia rozpočtových opatrení obecným zastupiteľstvom, nemali zostavený viacročný rozpočet vrátane programov obce, nebolo dodržané členenie rozpočtu na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie, absentovalo hodnotenie plnenia programov a monitorovania merateľných ukazovateľov, nesprávne bol vyčíslený výsledok rozpočtového hospodárenia v záverečnom účte - zarátanie finančných operácií medzi príjmy a výdavky obce, záverečný účet neobsahoval zákonom stanovené položky, záverečný účet nebol prerokovaný jedným zo stanovených výrokov.

V oblasti hospodárenia s finančnými prostriedkami bolo zistené najmä nedodržanie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, dôsledkom čoho bolo porušenie finančnej disciplíny, ktoré za všetky kontrolované subjekty predstavovalo sumu 170,8 tis. eur. Týkalo sa nehospodárneho použitia finančných prostriedkov, použitia finančných prostriedkov v rozpore s ich stanoveným účelom, použitia verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia, umožnenie bezdôvodného obohatenia sa získaním finančného prospechu z verejných prostriedkov, nedodržanie stanoveného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami a poskytnutie preddavkov v rozpore so zákonom. Okrem toho vo viacerých subjektoch bolo zistené nesprávne triedenie výdavkov podľa rozpočtovej klasifikácie.

V oblasti účtovníctva viaceré kontrolované subjekty nerešpektovali záväzné postupy účtovania a povinnosť viesť účtovníctvo správne, úplne a preukázateľne. V jednom kontrolovanom subjekte chýbali účtovné doklady a účtovná závierka za príslušný rok. Nedostatky boli zistené aj pri oceňovaní majetku, jeho účtovnej evidencii a pri vykonávaní inventarizácie majetku, keď nebola vykonaná inventarizácia všetkého majetku, alebo inventúrne súpisy neobsahovali predpísané náležitosti, čím bol porušený zákon o účtovníctve.

Pri nakladaní s majetkom boli zistené nedostatky týkajúce sa najmä neplnenia si povinností vyplývajúcich zo zákona o majetku obcí, resp. zákona o majetku VÚC pri prenechaní majetku do nájmu, pri odpredaji majetku a pri ochrane majetku. Vo verejnom obstarávaní v niektorých prípadoch subjekty nepostupovali podľa zákona, resp. nevykonali verejné obstarávanie.

Pri posúdení účinnosti vnútorného kontrolného systému boli zistené nedostatky najmä v procesoch overovania pripravovanej finančnej operácie, čím bol porušený zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite. Vykonávanie predbežnej finančnej kontroly, ktorou sa overuje prípustnosť pripravovanej finančnej operácie, bolo vo viacerých kontrolovaných subjektoch formálne. Nedostatky boli zistené aj pri plnení povinností hlavných kontrolórov obcí

vyplývajúcich zo zákona o obecnom zriadení. Na základe kontrolných zistení možno konštatovať, že vnútorný kontrolný systém v niektorých subjektoch nebol dostatočne účinný.

V súlade so zákonom o NKÚ SR bol s výsledkami kontroly oboznámený štatutárny zástupca každého kontrolovaného subjektu a zároveň boli o výsledkoch vykonaných kontrol zaslaním správy o výsledku kontroly informované príslušné obecné a mestské zastupiteľstvá, resp. zastupiteľstvá VÚC. Doposiaľ v dvoch prípadoch bolo porušenie finančnej disciplíny oznámené na príslušnú správu finančnej kontroly, v jednom prípade bol protokol a výsledku kontroly postúpený z dôvodu podozrenia zo spáchania trestného činu majetkovej, hospodárskej alebo inej povahy na ďalšie konanie na príslušnú prokuratúru a v jednom prípade bol protokol o výsledku kontroly postúpený na príslušný daňový úrad z dôvodu neúplného účtovníctva a absencie účtovných dokladov.

Na základe výsledkov kontrol prijali štatutárni zástupcovia 21 kontrolovaných subjektov celkom 315 opatrení na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov, plnenie ktorých bude NKÚ SR v rámci svojej činnosti monitorovať a kontrolovať.

Správy o výsledku kontrol vykonaných v jednotlivých kontrolovaných subjektoch NKÚ SR pravidelne zverejňuje na svojej internetovej stránke www.nku.gov.sk.